„UKRAIŃSKYJ HOŁOS“ Przemyśl. Należytość pocztową uiszczono ryczałtem.

Ч. 26 (602) Неділя, дня 19. Липня 1931. Рік XIII.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

p. PRZEMYSL
Всч. о. Прелат А. Зубрицький
Гр.-Кат. Капітула

Передплата в краю виносить 10 зол. річно, 5·50 зол. піврічно, 3 зол., четьрічно. — Для **Чехії** на рік 72 к. ч., $^{1}/_{2}$ — 40 к. ч., $^{1}/_{4}$ — 20 к. ч. Для **Франції** — 60 ф. річно, $^{1}/_{2}$ — 35ф., $^{1}/_{4}$ — 20 ф., Для **Німеччини** — 10 мар. річно, $^{1}/_{2}$ — 6 мк. $^{1}/_{4}$ — 3.50 мк. Для **Бельґії** — 90 б. ф. річно, $^{1}/_{2}$ — 50 б. ф. $^{1}/_{4}$ — 30 б. ф. Для **Америки** $2^{1}/_{2}$ ам. долярів річно. Рукописів Редакція не звертає, неоплачених писем не приймає.

Пан премієр радить рільникам щадити.

Якось без відгомону в часописах перейшла промова премієра міністрів полк. Пристора, яку він виголосив на закінченні конференції, що від 16. до 18. червня радила у міністерстві рільництва над поправою долі хліборобів. Між иншим сказав полк. Пристор таке: „На конець хочу висказати ще кілька бажань. Отже нехай кожний хлібороб (rolnik) возьме, так як робить купець і промисловець, оловець до руки й точнісько числить навіть **одного сотика**, заки його видасть. Числячи докладнісько видатки нехай тямить, що розумна й корисна ощадність є конечною умовою успіху в боротьбі з господарськими труднощами“.

Такі „золоті слова“ сказав пан премієр до хліборобів. І лише приходиться дивуватися, що премієр так мало знає дійсне життя хліборобів, ту „rzeczywistą rzeczywistość“, про яку табор премієра при всіх нагодах говорить і деклямує. Бо ще якби виразно сказали, що говорять лише про дідичів, якими на ділі найбільше піклується міністерство рільництва, а то говорять про всіх хліборобів. Якби пану премієрові залежало на цьому, щоби знати, як живе тепер загал селян, то певно не дававби таких рад. Бо як можна радити: бери оловець і щади, коли селянський загал не має навіть цих бідних 10 сотиків, щоби купити той оловець! Тай пощо має обчисляти, коли нічого не видається, *бо нема грошей!* Є по селах хати, де від кількох місяців навіть соли не купують, сидять потемки, обходяться без найпотрібніших річей; ліпшої страви, ложки молока місяцями не видять, і то дрібні діти, не старші! Таж навіть статистичні звіти пишуть, що сільний монополь дав менший прихід, як бувало иншими роками.

А як уже пан премієр зацікавився *олівцем* і при його помочі хоче ратувати селянство, то до кого иншого повинен був звернутися. Маємо на думці ці безчисленні адміністраційні кари, що вічно сиплються на село й забирають з него **не сотики, але десятки золотих.** Маємо на думці кошти екзикуційні та відсотки проволоки від незаплачених податків. Нехайно селянин завинить у податку одного золотого, вже йде хмара екзикуторів з олівцями в руках і дописує й дописує. Нехай щось не подобається всемогучому постерунковому, вже *оловець* в роботі, а за якийсь час сиплються карні накази. У 25. ч. „Свободи“ читаємо, що одного дня прийшло до села Сущина (пов. Тернопіль) **33 карні накази на загальну суму 208 зол.** І пощо щадити сотики, коли одного дня заберуть дві сотки! Староство у Підгайцях карає гривною 5 зл. „za noszenie czapki zabronionego kroju“, а громадський уряд у Швейкові (пов. Підгайці) на донесення постерунку в Голгочах карає гривною 5 зол., за помалювання стіни дому „rażoncą farbą, to jest żółto-siną“ („Діло“ ч. 150 з 9. липня).

Замість кликати до селян: беріть олівці в руки, повинен пан премієр видати до поліції й екзикуторів голосний приказ: **поховайте олівці!**

Про все потрохи з життя Волині.

Комісар у Луцькому Брацтві Чесного Хреста. — Затвердили статут Т-ва ім. П. Могили. — „Висока політика“ Богуславського. — Віче бебеків у Володимирі. — Епископ Симон у Володимирі. — Зїзд „ВУО“ у Луцьку.

Чутка про призначення наказного комісара Луцького Чеснохресного Брацтва сталась фактом. Декретом міністра ісповідань з дня 2. VI. ц. р., на представлення волинського воєводи призначено нашого „землячка“ сенатора ББ Миколу Маслова наказним урядовим комісаром Брацтва, а при ньому дорадчу раду в складі: послів ББ Е. Богуславського і М. Тележинського, інж. С. Тимошенка, інж. В. Галушки, І. Крамаренка, Ів. Власовського, адв. С. Богданівського і росіянина І. Шлємера (поміщика, церковного старости собору). По відправленні молебна в церкві і зложенні разом з радою візити воєводі, п. Маслов вислав телєґраму до митрополита Дениса з просьбою уділити благословенство, на що митрополит надіслав таку відповідь:

„Не можу уділити благословенства на розпорядження майном Луцького Брацтва особам, котрі не одержали на це моєї канонічної згоди і протестую проти цього розпорядження“.

Крім того митрополит надіслав п. Маслову листа з поясненнями мотивів одмови. Цю відповідь митрополит доручив усім парохам Луцька оголосити мирянам у церквах. До цього слід пояснити, що як кажуть, в секретному листі міністра зазначено, що фактичним комісаром Брацтва призначено начальника релігійного відділу Воєвідства Ґабріеля, а п. „сенатор“ Маслов має титул лише: „заржондца паньствови майонтку билеґо Луцкеґо Православнеґо Брацтва Поднєсєня Кршижа“ (точніше п. Маслов є лише економ). При тому Брацтво в офіційних паперах скрізь називається вже *„бувше“*, отже фактично старого Луцького *Брацтва вже нема. Панове з табору зради його погребли.* А далі все йде до того, щоби величезне майно цеї орґанізації забрати цілком в розпорядження держави, залишивши „з ласки“ лише церкву. Мають забрати навіть Іверську каплицю й переробити її на римо-католицьку. Цей крок митрополита викликав серед незалежного укр. громадянства здивовання, а серед пп. наказних „братчиків“ велике збентеження. Як зачувати, деякі з них уже подали своє зречення, инші не знають, що робити. І хотілиб вийти з тієї халепи, в яку вскочили, і бояться наразитись на неласку певного рішаючого „достойника“. Зрештою почекаємо, а близчий час це вияснить.

Вже кілька років маринуються в волинському воєвідському уряді статути Повітових Просвіт у Дубні, Ковлі, Рівному й Володимирі, внесені після закриття владою у тих повітах старих Просвіт. Рівнож внесено на затвердження статути філій „Сільського Господаря“ в Дубні й Ковлі. Але уряд воєвідський або тримає під сукном ці статути та не дає жадної відповіді, або відповів уже відмовно. І таким чином у згаданих повітах з браку Просвіт і „Сільського Господаря“ завмерло культурно-освітне життя, а замість цього буйно процвітає сельробівство, всяке хрунівство, сектанство, а навіть бандитизм. Бо молодий, активний елємент села не має де виявити енерґії, а жадної просвітної праці там ніхто не веде, бо влада її забороняє. Инакше сталося з новотвором пп. Богуславського й Певного „Т-вом прихильників православної освіти і т. д. ім. Петра Могили“. Як довідуємось, статут цього т-ва затвердило воєвідство протягом кількох днів, бо це — бачите — „цо іннеґо“. Щодо цього „могильного“ (як його дотепно дехто називає) товариства, то віри в доцільність його заснування, і що воно буде діяльним, не мають навіть деякі угодовці.

Після заснування „Т-ва приятелів Ліґи Народів“ по наказу президії ББ з Варшави, переїхав Богуславський до Варшави на стале замешкання й має занятись через те т-во *високою політикою* на міжнародній арені, діставши наказ всякими способами параліжувати впливи й пропаґанду за кордоном Українців з національно-незалежницького табору.

14. VI. ц. р. відбулось у Володимирі щось в роді віча, скликаного П. Певним і бувшим дяком у Володимирі, а тепер теж „послом“ Тележинським. Про це віче в ч. 20 „Укр. Ниви“ якийсь анонім „Володимирчанин“, „вшкварив“ допис, прочитавши який, малосяб враження, що справді згадані бебеки мали у Володимирі неабиякий успіх. Бож і стільки „народу“ (як пише „Нива“ аж 200 осіб) зібралось і так сердечно вітали їх цілі делєґації на двірці і дякували цим „репрезентантам“ за „гідну оборону укр. інтересів“, і просили „приїзджати ще, і не забувати“. В дійсности воно було далеко не так. Була це звичайнісінька „буйда“, такаж як і взагалі буває у бебеків. Хоч п. Тележинський приїхав напередодні до Володимира і від самого ранку 14. VI. ганяв по місті, скликаючи особисто на своє віче „народ“, але з великим трудом удалося йому зібрати до салі маґістрату з 60 людей. Але більшість було таких землячків, що прийшли з цікавости послухати знайомого тут був. дяка в Володимирі; більшість свідомого й чесного громадянства Володимира й околиць на цьому „вічі“ не була і нічого спільного з бебеками та їхньою „творчістю“ не має.

До Володимира приїздив у травні кремянецький епископ Симон. Для зустрічі його змобілізовано всіх недобитків царату: бувших чиновників, городових, офіцерів та ин. „бивших людей“. Брама перед собором була прикрашена польськими державними прапорами з написом кирилицею. Епископ у проповіди виступив з гострими нападами на гр.-катол. єпископа о. Чарнецького, вигадуючи на нього несотворені речі. На Богослуженні були присутні й представники польської влади та війська, які потім були на спільному обіді.

„Зїзд“ нової угодовської неукраїнської партії „Волинське Українське(?!) Обєднання“ (ВУО) відбувся в Луцьку 29. VI. Прибуло на його досить значне число людців всякого роду й станів, а серед них було *найменше селян*. Найбільше було еміґрантів з пашпортами і без них, урядовців і учителів; були війти, солтиси й кількох православних священиків. На зїзді йшло все як по маслі: резолюції ухвалювали вмить, які лише запропонував голова зборів, при чому голова запитував лише: „хто проти?“; мовляв: „А ну, хто відважиться проти нас?!“ Розуміється таких відважних не було на лік, тому підібрана авдиторія одноголосно ухвалила вироблений П. Певним статут ВУО. Після зїзду почастовано в „Рідній Хаті“ всіх учасників добрим обідом з „ковбасою та чаркою“; підчас обіду виголошено багато відповідних тостів. Як зачувати, в першу чергу по заснованню окружних і районових орґанізацій ВУО мають на місцях творити для нищення „Просвіт“ так звані „Просвітянські Хати“, а проти кружків „Сільського Господаря“ нові гуртки „Сільськ. Господаря ВУО“. А все для того, щоби розбити український нарід, щоби було легче взяти його за чуба. *І. Чуднівський.*

Проти обструкції, гемороїдів, забурень у шлунку й кишках, заляжки в печінці й селезінці, болів крижів поручаеться пити природну гірку воду „**Franciszka Józefa**“ кілька разів денно. Жадати в аптик.

Нове українське технічне товариство.

У послідних часах краєві й заграничні техніки випустили доволі велику (як на наші обставини) кількість українських інженерів. Через своєрідні політичні відносини, а дальше через економічну кризу богато з цих інженерів сидить без заняття або служить у чужих фірмах за смішно малі гроші. На наших землях знова приватного рідного промислу майже немає й одинока можливість хосенної праці відпадає.

Від довшого часу лунає у нас клич: „творім самі варстати праці“. Зокрема до інженерів видвигається жадання, щоби вони розглянувши гаразд потреби й стан наших земель — зуміли створити ділянки праці, де й самі моглиби працювати й иншим дати заняття, рівночасно розбудовуючи укр. промисл і торгівлю.

І дійсно приходиться з приємністю ствердити, що українські інженери, зрозумівши жадання хвилі, намагаються при помочи найбільш суспільної форми підприємства — кооперативи, рушити цю справу вперід.

На днях іменно оснувалась: „Кооператива Інженерських Робіт, К.І.Р., кооператива праці з відповідальністю уділами у Львові“. Кооператива поставила собі завданням дати змогу своїм членам, якими можуть бути інженери ріжних фахів, — виконувати їх фахові заняття у кооперативному згуртуванню, через ведення спільного підприємства.

Наразі кооператива отвирає інженерське бюро у Львові. Згодом намагатиметься орґанізувати чи то свої власні чи инші кооперативні промислові праціввні, які і давалиби хліб інженерам і працю робітникам і вкінци причинились до розвитку укр. промислу. Ділянок праці і можливостей є богато, тільки треба їх вміло використати.

Склад завідуючих орґанів кооперативи (Інж. Кость Котецький, Антін Ліськевич, Андрій Мельник, Др. Вол. Лукашевський, Михайло Кравців у Надзірній Раді і Інж. Ярема Весоловський, Атанас Мілянич і Орест Гладкий в Управі) додабси запоруку, що кооператива дійсно подумана серійозно та зможе бодай в частині здійснити намічені завдання.

Годиться ще звернути увагу на новий тип цеї кооперативи, іменно кооператива праці. Сьогодня це у нас перша кооператива цього типу. Ріжниться вона від инших кооператив, цим що на членів принимає лише людей, які згодяться працювати в кооперативі і мають на це кваліфікації, а дальше, які відбули рік пробної праці в кооперативі. Через це в кооперативі гуртуються члени, яких нетільки інтереси є однозгідні, але навіть і вдачі дуже подібні. Це з черги вказувалоб, що праця в кооперативі не повинна стрічати внутрішних непорозумінь і терть, а це при таких завданнях є необхідне.

Що чувати в світі?

Большевизм на бездоріжжах. — Довгі роки не було з С.С.С.Р. інших відомостей про стан їхньої господарки, як лише хвальби, мовляв „соціялістичне будівництво“ поступає семимилевими кроками вперед, мовляв пятилітка здійснюється швидше ніж про це мріяли самі большевики, що С.С.С.Р. ось-ось дожене Америку в свойому господарському розвою. Ці відомости були так вперті, а большевики находили для них стільки ріжних доріг, що в Західній Европі й Америці зачало богато людей вірити в те, що большевики винайшли нові й спасенні господарські системи орґанізації праці й що справді не за горами цей день, як большевики шаленим темпом розвою пятилітки доженуть передові капіталістичні держави.

Таке переконання казало ріжним европейським і американським господарникам вибиратись на оглядини до Москви наче до нової економічної Мекки. Хитрі большевики показували спантеличеним буржуям ріжні чуда-дива, ставили перед їхні очі взірцеві коллективні господарства й фабрики, так як ґенерал Гінденбурґ підчас боїв на мазурських болотах заманював і обманював Москалів, ставлячи паперові села та ліси й змінюючи дороги. Аж ось нечайно все обірвалося. Сталін виголосив на господарській раді С.С.С.Р. промову дня 23. червня ц. р, в якій сам зрадив усі дотеперішні хитрощі большевиків та свої власні брехні про нібито світлий стан большевицької господарки й можливість здійснування пятилітки. Сталін зрадив, що пятилітка смертельно хора, що всі статистики й відомости про стан сільських колективів і міських фабрик були брехливі, що люде, які подавали до централь звідомлення, або свідомо брехали, або подавали такі цифри, які прийшли їм на ум, що в дійсности партійні робітники уміють лише добре горлати, але працювати не вміють і дуже неуважливо обходяться з машинами. Через те богато новоспроваджених машин дуже швидко зіпсовано, а товар, який виходить з під рук совітського робітника, є куди гірший від таких самих виробів у Німеччині чи Америці. Тому Сталін намічує в тому напрямку повну зміну: від тепер першенство в праці й винагородах матимуть не партійні горлачі, але роботящі, обізнані з ділом і кваліфіковані робітники, хочби вони були й безпартійні. Відповідати за працю по фабриках будуть від тепер одноособові дирекції, а не як було досі фабричні комітети. Замість дотеперішнього пятиденного тижня вводиться назад шестиденний, бо партійні робітники не лише зле працювали, але й забогато святкували й відпочивали. Опріч цього заповів Сталін введення акордової праці за окремими високими винагородами, тай взагалі заповів, що робітники будуть оплачувані від тепер не одинаково, а залежно від цього, що варта їхня праця. А найважнійше зі заяви Сталіна, це ствердження, що того, що доконується в С.С.С.Р, не можна назвати соціялістичним будівництвом, що С.С.С.Р. є щойно на дорозі поміж капіталізмом і соціялізмом.

Показується отже, що за час 14 ти літ свойого панування большевики зайшли на роздоріжжа згл. бездоріжжа, а остання промова Сталіна вказує, що, аби не блудити далі, треба вернути назад до того місця, звідки большевики вийшли в 1917 році. Промова Сталіна не причиниться до опанування господарського положення С.С.С.Р., а навпаки збільшить господарський безлад. Справа перемішання соціялістичних засад з капіталістичними не може дати бажаного успіху там, де народ темний, ліниві й малосвідомий взагалі а в свойому фаху зокрема. Спровадження чужих робітників мусить викликати ненависть й негодовання, зрештою питання, чи найдеться стільки чужих робітників, які згодилибся йти на ризико, що завтра можуть їх поставити під стєнку. Так чи інакше, полекші для народу, що опинився під большевицьким пануванням, не буде. Народ буде далі голодувати так, як голодував досі.

Вибори на Мадярщині, які принесли перемогу дотеперішньому урядові Бетлена, є самі по собі подією, яка не приковувалаб до себе більшої уваги, тим більше, що світ занятий справою Гуверового проекту мораторії й промовою Сталіна. Але в звязку з мадярськими виборами пішли балачки в світі про недалеку віднову австро-угорської монархії й ці відомости наробили богато гамору у світі.

Італійська й французька преса щораз частіше видвигає цю справу. Коли судити по дотеперішних відзивах італійської преси, то Італія бажалаби собі віднови габсбурґської монархії, маючи очевидно на увазі, що сильно обкроєна нова Австро-Угорщина для Італії не страшна, а зате в силу існуючих політичних умов буде мусіти зводити вічні спори за доступ до моря з Югославією, а це для Італії булоб незвичайно вигідно. Та не лише італійська, але також і французька дипльоматія є зацікавлені й видвигають справу віднови Австро-Угорщини. Недавно появилися у французьких соціялістичних ґазетах відомости, що Франція підготовляє переворот на Мадярщині й Австрії з метою посадити на престолі князя Оттона Габсбурґського. Для такого пляну мають ще зєднати теперішний мадярський уряд Бетлєна й за його згодою ця зміна має доконатись.

Відновою Австро-Угорщини думає Франція перешкодити німецько-австрійському митному, а вслід за цим й політичному союзові. Німецька ґазета „Берлінер Таґеблят“ каже, що не лише Італія й Франція, але також Румунія й Чехословаччина є зацікавлені у відновї габсбурґської монархії, маючи на увазі ріжні користи з цього для себе.

Наскільки поважно можна цю справу сьогодня розглядати, годі на разі щонебудь певного сказати.

З польських справ.

Кому дарують податки? „Robotnik“ доносить, що повітовий соймик у Барановичах відписав ґрафові Потоцькому, одному з найбогатших маґнатів 250.000 незаплачених самовряднях податків. Рівночасно соймик завідуючи Комунальною Касою позичив тому ґрафові 120000 зл. Що в касі нічого не лишилося на позички для селян, не треба окремо згадувати.

Клопіт зі „Strzel-ом“. Польські часописи, головно опозиційні, розписалися тепер богато про цю голосну орґанізацію та її „славні“ вчинки. Пишучи про всякі напади, бешкети, а навіть крадіжі, яких деякі „Стшельци“ допускалися на Поморі, домагається польська опозиція, щоби уряд розвязав цю орґанізацію й не видавав на неї гроші, коли важка скрута вимагає ощадностей.

Часописи для пропаґанди перестають виходити. 1. липня перестав виходити у Варшаві часопис „Messager polonais“, що його для пропаґанди видавало міністерство закордонних справ. У Данціґу перестав виходити подібний часопис „Baltiche Presse“. Найвища пора, щоби уряд перестав давати податкові гроші на такі часописи як „Українська Нива“ у Луцьку чи „Селянин“, бо як нема ґрошей на школи чи дороги, не треба видавати на фабрикацію хрунів.

Приїзд дітей із заграниці на ферії. До Польщі приїхало із заграниці, головно з Німеччини, десять тисяч польських дітей. Їх розмістили по всяких околицях та дбають, щоби діти не лише віджевилися але й набралися рідного духа.

Буджетовий дефіцит за червень. Вже оголосили висліди буджетової господарки за червень; доходів було 175,826.462 зл., а видатків 219,454.054 зл. Отже недобір за червень виносить 43 мільони 627 тисяч. Тому що Англія згідно з пляном мораторії Гувера звернула Польщі заплачену у червні рату 12,596.116 зл., то недобір виносить лише 31 мл. 31 тисяч.

Найшли виновника крадіжи у Львові. Дня 1. липня вкрав хтось з каси на залізничому двірці у Львові 92000 зл. Щойно лист без підпису до поліції поміг найти виновника. Є ним касієр Ришард Тельш, якого вже арештували. Переслуханий у цій справі стар. асистент Юзеф Роєк застрілився вийшовши до кльозету.

Крівава демонстрація безробітних у Хелмні (Поморя) відбулася в суботу 11. липня попол. Безробітні вибили всі шиби у мешканні бурмістра. Поліція намагалася розігнати товпу ґазами, що викликують сльози, а коли це не помогло, дала сальву. На місці згинув один безробітний, одинацять ранених.

ВІД ВИДАВНИЦТВА.

Всім Вп. Передплатникам з закордону, що не заплатили за 1931 р., здержуємо висилку 27-го числа.

Хроніка міжнародніх подій.

У звязку з проголошенням Сталіном повороту до старих капіталістичних засад в економіці й господарці СССР., наступила амнестія для засуджених минулими роками за так званий саботаж соціялістичного будівництва інженерів і техніків. Між иншими даровано кару усім засудженим на тяжкі кари інженерам і технікам фабрики літаків Ч. 39 та опріч амнестії признано їм відшкодовання у висоті 1.000—10.000 карбованців.

*

На жидівському сіоністичному конґресі в Базилеї дійшло до розколу поміж жидівськими політиками анґльофілами й тими, що є незадоволені політикою Анґлії в палестинській справі. Анґльофіли мають меншість на конґресі, тому їхній ставленник, дотеперішний президент сіоністичної екзекутиви Др. Вайцман уступив. Нового президента ще не вибрали. Конґрес радить дальше.

*

Німецькі міністри Брінінґ й Курціюс відложили свою поїздку до Парижа з огляду на проволікаючеся порозуміння поміж Францією й Америкою в справі мораторії. Тепер коли це порозуміння вже заключено, німецькі міністри рішили зaждати з поїздкою до кінця цього місяця, себто до часу, поки зберется рада тзв. експертів для вирішення справи способів введення в життя мораторії.

*

Папа римський видав нову енцикліку в справі католицької акції й переслідування її італійським фашистівським урядом. В звязку з появою цеї енцикліки виступила фашистівська преса дуже гостро проти Ватикану. Закидається Ватиканові, що підготовка розрухів в Італії з метою поваленя уряду Мусолінія, відбулася за порозумінням з Ватиканом. Преса домагається зірвання тзв. лятеранської умови, яку заключив уряд з Ватиканом 1928 р. Взаїмовідносини поміж Ватиканом і урядом щораз більше загострюються.

*

В літній палаті королів Румунії має відбутись при кінці липня вінчання румунської княжни Ілеани з Антоном Габсбурґом. До цього вінчання привязують політичне значіння.

*

До німецької воєнної пристані Кіль приїхали в гостину два найбільші анґлійські панцирні кораблі. Це є перша гостина анґлійської воєнної фльоти на водах Німеччини від 17-ти літ. Недавні завзяті вороги подали собі руку. Цю гостину зорґанізували, щоби викликати корисні і приятельські настрої в Німеччині перед приїздом до Берлина анґлійських міністрів Мекдональда й Гендерсона.

*

Остаточний вислід виборів до мадярського парляменту такий: 159 мандатів урядовий бльок, 31 мандатів християнська господарська партія, яка тісно співпрацює з урядом. Натомість опозиція здобула лише: 19 мандатів аґрарники, демократи й ліберали разом 8 мандатів, соціял-демократи 14, правиця християнська 2, незалежні 20.

*

Дня 1. липня на засіданні анґлійського парляменту спитав пос. Мандер дер. секретаря для закордонних справ, чи не вважає доцільним запропонувати Раді Ліґи Націй, щоби передала Міжнар. Трибуналові Справедливости до розгляду, чому Польща не виконала досі рішення Ради Амбасадорів з 1923 року. Заступник держ. секретаря Дальтон відповів між иншим, що мін. Гендерсон стежить пильно за продовженням цеї справи.

КРЕМИ Й МИЛА проти веснівок, скірних виприсків і прищів, відсвіжуючі церу — у великому виборі поручає: АПТИКА ПІД „ЗВІЗДОЮ" в Перемишлі, вул. Францішканська ч. 24. біля міської вежі, — при Аптиці ДРОҐЕРІЯ.

По всій Україні.

Півн. Західні Землі.

Хроніка. Окружний суд у Тернополі затвердив конфіскату історичної повісти Дра Андрія Чайковського „Сагайдачний", а саме другої части „До слави". Як відомо, сконфіскували були й першу часть, але цю конфіскату суд ухилив був. — Тернопільське воєвідство розвязало у 1931 р. 12 „Лугів" в селах: Бірки вел., Городище, Денисів, Домаморич, Заруде, Івачів горіш., Курівці, Ладичин, Острів, Семаківці, Чернилів руський і Янківці.

Посол Ол. Яворський перед судом. Повітовий суд у Монастирисках засудив посла Олексу Яворського за це, що відбув віче (28. VII. 1930) без повідомлення влади, на гривну 200 зл. або на кару 20 днів арешту. Оборона внесла відклик.

(В. Н.) **Позбавлені волі терплять через безконечне слідство.** Ще в квітні минулого року заарештовано у Рівному під закидом приналежности до У. В. О. Степана Семенюка й кільканацять молодих селян з рівенського повіту, а також п. Надію Стефанську та п. Язвинську. Після кількамісячного вязнення попереводили їх до инших вязниць: Семенюка до Луцька, а п. Стефанську й Язвинську до Кремянця. Тому що слідчий суддя мешкає у Рівному, не дозволяють нікому бачитися з увязненими, які відірвані від родин терплять у вязниці, а про конець слідства й не чути. Усі старання родин арештованих були досі без успіху.

Допити в справі пацифікації. Яворівське „Українське Слово" пише, що у червні кликали в Яворові всіх „спацифікованих" на поліцію, де якийсь приїзжий офіцир робив допити. Від гімн. ученика Остапа Линди домагався офіцир, щоби візнавав по польськи, грозив донесенням до суду й кураторії (ніби за що?) та викликував: Tobie za mało jednej pacyfikacji! Гарний звіт зложить польський уряд за границею, як веде такі допити такими офіцирами!

Як урядує поліція на Волині? До господаря Михайла Кондратюка з Моквина (пов. Костопіль) прийшов постерунковий Ґолембйовскі з Березного й зажадав фіри для перевозу якогось приватного майна. Кондратюк, що має лише одну кобилу, відмовлявся, що з него ніяка фіра не належить, та хотів спитати сільського десяцького. У відповідь на це зачав постерунковий частувати цього селянина прикладом карабіна й копнув кілька разів, лаючись при цьому гидко. Запаморочений ударами Кондратюк побіг запрягати кобилу, а як виїхав, тоді постер. надігнав його ровером, просив вибачення кажучи: „пан даремно достал" і сказав, щоби вернувся домів.

Політика в фабриці деревляних виробів у Печеніжині. Управа фабрики усуває місцевих робітників; так з кінцем червня виповіли службу 143 Українцям. На їх місце приймають усяких зайдів і платять їм у двоє більше ніж місцевим. Практикантові Романові Сабодашові заявили, що як хоче лишитися, мусить стати Поляком.

З життя Комарна. Дня 28. VI. ц. р. відбулися в Комарні Загальні Збори філії „Просвіти". Звіт з діяльности здавав голова філії др. Пеленський Олекса. Діяльність читалень в районі філії за виїмком кількох (Комарно, Горожанна Вел., Якимчиці) досить мізерна, бо є читальні, в яких нема майже ніякої діяльности. Причиною того стану є брак постійного просвітянського робітника в місцевій філії. Після звіту розвинулась широка дискусія, в якій забирали голос, відпоручники читалень, та вказували на причини занепаду просвітянської акції. В повіті розпаношуються сельрофи, а наше громадянство байдуже до всякої праці, яка не дає йому безпосередніх користей. Головне Т-во тратить довіря й підтримку мас, причиною чого є господарка Гол. Виділу майном „Просвіти", а від якогось часу головство проф. Галущинського в матірнім Т-ві через його політичну діяльність. „Реальна" політика УНДО-иня, яке змонополізувало в своїх руках всі народні інституції, приносить великі шкоди для української справи. Збори рішили утворити в найкоротшому часі канцелярию філії „Просвіти" з постійним орґанізатором працівником, завданням якого булоби вести просвітянську роботу в районі філії. Головою філії вибрано дра Осипа Утриска.

Коли вже мова про невідрадний стан Комарнянщини, мушу зробити тут публичний закид послові Грінькові Тершаківцеві, що не узгіднює своїх слів з ділами. Маю на думці статтю п. посла у 21. числі „Свободи" під заг. „Богато ми самі винні". Між причинами недолі села вичисляє пан посол видатки на міську ношу, тютюн і алькоголь, що ведуть за собою платничі накази й судові екзикуції. Дійсно це важна тема, що заслуговує на те, щоби її порушити; ради пана посла також річеві. Та біда лише з тим, що сам п. посол инакше поступає, як радить. Вже кілька разів після останних виборів справляв п. посол „гостину" для своїх прихильників чи заушників, де не обійшлося без алькоголю; остання гостина з горівкою була у травні й стаття проти горівки була написана у травні! Як це погодити? Тимбільше мусить це разити, що у Комарнянщині гостив своїх виборців і наймав для них „музику" хлібоїд Кравчишин, якому це лицювало. А від пана Тершаківця, що є почесним членом „Просвіти", маємо право домагатися, щоби виховував нарід не лише словом від свята, але й щоденним прикладом. Також запитую пана посла, чи відомо йому як голові Надзірної Ради „Задаткового Товариства" в Комарні, що у цій кооперативі мусять селяни купувати могорич членам Дирекції (підкреслюю, що це не відноситься до дра Пеленського), бо инакше не дістануть позички.

Ананій Перун, студ. мед.

Кооперативне свято для вшанування 30. літньої діяльности Повітового Союзу Кооператив в Скалаті відбулося в неділю 5. липня ц. р. при кількатисячнім здвизі народу з околичних сіл. В святі взяли участь зорґанізовано три орхестри, члени „Лугів", члени кооператив, а також делеґації від читалень і инших культурно-освітніх товариств. Свято почалося Архієрейською Службою Божою під проводом о. мітр. Базюка. По Богослуженню учасники свята чвірками удалися на площу П. С. К., де відбулася Академія і виголошено ряд промов. (Др. Тригубчак, посол др. Ладика, посол др. Баран, учасник „чорної кави" посол З. Пеленський.) В звязку з тим святом треба зазначити подію, котра яскраво характеризує відносини, серед яких приходиться нам жити. Саме коли учасники свята з Лежанівки, Вікна, Паївки, Зеленої, Саджівок вертали через Остапє, нападали „стшельци" на дівчат і жінок, здирали їм брутально жовто-сині відзнаки, а з хлопців стяжки з вишиваних сорочок. Коли „стшелец" простягнув руку до стяжки одної жінки, оплюгавлюючи словами цю національну барву, жінка ударом фляшки положила „стшельца" на землю. Хто перебився через кордон „стшельцуф" в Остапю, той при вїзді до Вікна бачив другу ґрупу „стшельців" під проводом зайди-мазура Сташка Яроша. Тільки тій ґрупі бракувало відваги зачіпати переїзжих, бо напроти учасників свята вийшли всі селяни з села, щоби в разі потреби дати належний відпір „стшелецкій" банді. Недавно також „стшельци" в Глібові повибивали в читальні вікна й побили свідомого селянина Василя Жука в його власній хаті, але як тоді так і тепер, поліція шукає за тими Українцями, котрі „напали" (?) на „стшельцуф".

Ці факти „вспулжвця" подаємо до відома нашим учасникам „чорних кав" та „дискусійних вечерів", щоби їх там використали при дальших „невинних" розмовах.

Побитий.

Що є з кремянецькою „Українською Кооперативою"? Кремянецьку Кооперативу поставив свого часу на ноги й поширив п. Рудковський, від якого перебрала Кооперативу та місцева публика, яка загальмувала життя вже в кількох українських установах. Тепер серед членів „Української Кооперативи" і навіть просто серед громадян кружляють такі чутки: 1) що Кооператива страшенно заборгована, 2) що п. Жиглевич всупереч статутові є закупщиком краму й бухгальтером, 3) що загальні збори, які по статуту мають відбуватися не пізніше березня, досі з наміром не скликані, 4) що замкнений біланс показує 947 зл. страт, але страти ще більші і 5) що завдяки незясованим причинам є за шість місяців манко мало що не 2000 зл. і нічого в сій справі не робиться.

Думаємо, що якби навіть частина цего була правдива, то слідби було подбати про удоровлення відносин, — перше за все скликати загальні збори й справу докладно зясувати, а не затушовувати.

Кооператор.

(І. Ч.) **Дальша ліквідація кооператив на Дубенщині.** В останніх днях опечатано знов 3 кооперативи, а саме: в Рудці, Задах і Добратині. Інтервенції у старостві й воєвідстві, не дивлячись на те, що воєвода п. Юзефський обіцяв делегаціям зарядити спішне слідство й кооперативи відімкнути, ні до чого не привели. Ліквідація всеї кооперації в цьому повіті йде далі повною парою.

(І. Ч.) **Зробив своє діло, можеш забиратися.** Так сталось і з нашим землячком, якого називають Володимир Ігнатович. Цей добродій — син православного священика з Дубенщини, перейшовши через усякі партії, почавши від лівих есерів за часів нашої державности, докотився до ББ, добившись посади керовника воєвідського секретаріяту ББ

в Луцьку. Працював цей землячок щиро, як міг догоджав своїм хлібодавцям і за це, як для нього, діставав добру платню. Але щож, коли так уже ведеться на світі, що рабів використовують сильніщі лише до часу, доки вони їм потрібні, а потім женуть на зелену травку. Отож і цього поповича з його посади в ББ звільнили, а призначили на його місце Поляка та з більшою платнею. Така доля жде і кожного прислужника наших національних противників, що шкодить свому народові. Не мине вона навіть вождів новоповставшого ВУО і їхніх помішників.

Т-во „Молода Громада" в Перемишлі зорґанізувало хор і хоче за час ферій дати по селах і місточках довкруги Перемишля концерт для вшанування 15-літної річниці смерти Івана Франка. Досі відбулися концерти дня 7. липня в Ніжанковичах з промовою Дра М. Рибака і на Вівчу дня 12. липня з промовою проф. Вол. Зубрицького. Цею дорогою просить Виділ „Молодої Громади" наші освітні й культурні установи по селах і місточках зголошувати на руки голови п. Ст. Гнилевича, Побереже Пілсудського 1., котре село й коли бажалоби мати у себе такий концерт.

Закарпаття.

Хроніка. 4. і 5. липня відсвяткував Союз Підкарпатських Руських Студентів у Празі своє десятиліття ювилейним святом в Ужгороді. — На міжнародні́м зїзді пластунів у Празі було 80 українських пластунів із Закарпаття.

„Свобода" знова орґаном Христ.-народної партії. Від березня по конець червня ц. р. виходила ужгородська „Свобода" як „орґан народного напрямку на Підкар. Руси" не вяжучи себе з ніякими політичними угрупованнями. З днем 1. липня стала „Свобода" урядовим орґаном „Христіянсько народної партії". Звертає увагу факт, що під оглядом мови й правопису видко уступки москвофілам.

Поза межами України.

Українська виставка у Данціґу. Від 5. до 12. липня відбулася в Данціґу заходом українських студентів та укр. кольонії виставка української мистецької народної творчости. Виставка получена з викладами про українське питання.

ВСЯЧИНА.

Жертви спеки. У Злучених Державах Америки умерло від спеки 1500 осіб. Особливо загрожені селяни, що працюють на полі. Гине масово худоба й пропадає збіжжя; ці втрати обчислюють на 40 міліонів долярів.

Як є на Марсі? Шведський фізик Сванте Арґеніюс припускає, що на Марсі є постійно мороз бодай 40 степенів. На його думку червоно-жовті плями на Марсі це сильні багна, в яких сіль зимою стинається, а літом вони стають багнистими озерами. Учений думає, що на Марсі через студінь нема орґанічного життя; може є нижчі форми ростинного та звіринного світа. Для чоловіка на Марсі не вистарчивби тепер й найтепліший кожух. Учений не перечить, що перед міліонами літ могли люди жити на Марсі.

Незлий заробок. Сміливі летуни Повст і Ґетті, що облетіли довкола землі за нецілих 9 днів, дістануть за свій лет 90 тисяч долярів.

Жінка Кіртена дістала нагороду. Поліційні власти у Діссельдорфі розділили 15 тисяч нім. марок між 14 осіб, які причинилися до викриття „діссельдорфського опиря". Найбільше, бо десять тисяч дістала жінка самого Кіртена. З поліційних урядовців не признали нікому нагороди.

Буря перевернула поїзд. Сильна буря на Мадярщині перевернула цілий поїзд, що їхав із Сегедину; потовчених лише 15 осіб.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Впп. „Громадянин" Кремянець, Б. Крилатий і В. Ірченко, Сокаль: Буде у 27. ч.

Кіно „УТІХА" — Засяння. Від 14. VII. **Шалена Льоля**, в гол. ролі Гервей.

Кіно „СВІТ" — ул. Костюшка, Народ. Дім. Від 15. VII. **Чудо 20-го століття і Король диких степів.** Від 18. VII. **Рай о півночі.**

Кіно „ПОЛЬОНІЯ" — ул. Міцкевича. — **Монте Карльо** — з оперовою співачкою Енет Мак Дональд.

Нічна служба в аптиках:

15. VII.	Аптика МАШЕВСЬКОГО, Францішканська і БОЯРСЬКОГО, ул. Сінна.
16. VII.	Аптика „СЕМА", ул. Костюшка і МАНЬКОВСЬКОГО, ул. Дворського.
17. VII.	Аптика ЛЯНОТИ, ул. Словацького, і ЗАНДАВЕРА, ул. 3-го Мая.
18. VII.	Аптика БАЄРА, ул. Міцкевича і МІРСЬКОГО, ул. Ґрунвальдська.
19. VII.	Аптика ШАНЦЕРА, Францішканська і ПОМЕРАНЦА, ул. Чарнецького.
20. VII.	Аптика МАШЕВСЬКОГО, ул. Францішканська і БОЯРСЬКОГО, ул. Сінна.
21. VII.	Аптика „СЕМА", ул. Костюшка і МАНЬКОВСЬКОГО, ул. Дворського.

НАДІСЛАНЕ.

(За цю рубрику редакція не відповідає).

АДВОКАТ
Др. МИКОЛА РИБАК
Веде канцелярію в Перемишлі
ПРИ ВУЛ. ПІЛСУДСКОГО Ч. 1/1.
в льокалі канцелярії бл. п. Дра Т. Кормоша. Заступає в усіх справах цивільних і карних.

СПЕЦІЯЛІСТ ЖІНОЧИХ НЕДУГ І АКУШЕР
Др. Йосиф Рац,
б. довголітній лікар положн.-гінек. кліиіки У. Я. К. у Львові й Берліні,
Перемишль, ул. Ягайлонська — віядукт.

Адвокат і оборонець у карних справах
Др. Роман Секела
веде канцелярію
в Перемишлі при вул. Фредра 6.
побіч Ринку. Ч. телеф. 149.

ПОДЯКА.

З приводу закінчення нашого процесу складаємо подяку Вп. П. Меценасові Др. Старосольському за старання в справі нашого звільнення зі слідчої тюрми, як також за безкорисну й успішну оборону в часі розправи. Рівнож дякуємо Вп. Пані Трачевій за моральну й матеріяльну підмогу підчас нашого 6-місячного побуту в „Бриґідках", а Вп. Панам д-рові Рибакові й проф. Зубрицькому за потішення наших родин по арештуванні. Зокрема дякуємо всім Вп. Панам Оборонцям за оборону на розправі.

Семен Посіко, Василь Яріш.

Кооператор (вправний книговодець і досвідчений купець) з довголітною працею в кооперативах ріжного виду і ступня, шукає заняття в кооперативній установі. Зголошення слати до Філії Тва „Просвіти" в Косові к. Коломиї.

Продам 1 морґ саду враз з будинком у гарнім положенню 2 і пів км. від Перемишля. Зголошення приймає А. Сербенська — Перемишль, Мніша 3.

Позір Лемківщина!

У суботу дня 25. липня 1931. о год. 10 перед пол. відбудеться у Сяноці в домівці Читальні „Просвіти" (зараз біля залізн. пристанку „Сянік-місто")

ПРОСВІТНА НАРАДА,

на якій мають обовязково явитися: вся академічна молодь, абсольвенти середних шкіл, бодай по одному відпоручникові від кожного просвітного Товариства Лемківщини, т. з території від Ліська по Новий Санч.

Виділ Кружка „Рідної Школи",
Виділ Лемк. Тов. „Український Народний Дім" у Сяноці.

З днем 21. червня ц. р. почав виходити в Станиславові безпартійний тижневий часопис п. з.
„УКРАЇНСЬКЕ ЖИТТЯ",
присвячений справам політичним, культурно-освітним, господарським і суспільним Покуття, Підгіря та Поділля.

Передплата до кінця року виносить зол. 4·—
чвертьрічно . . . „ 2·—
місячно . . . . „ 0.70

Поодиноке число коштує **20 сот.**
Виходить на неділю.

Замовлення, переписку та передплату висилати на адресу:
Ред. і Адм. „УКРАЇНСЬКЕ ЖИТТЯ, Станиславів, Ґолуховського ч. 17.

МУЖЕСЬКІ ВБРАННЯ
виконує гарно, солідно
та по найдешевших цінах
КРАВЕЦЬКА РОБІТНЯ
ПИЛИПА ҚАЧМАРА
ПРИ ВУЛ. ҐРУНВАЛЬДСЬКІЙ Ч. 32.

Отсим уневажнюється вкрадений вексель виставлений in blanko на суму 300·— зл., з печаткою: Спілка господ.-кредитово-торговельна в Хирові, коопер. з обмеж. порукою і з двома підписами: Франц Федорович, Михайло Козловський.

Двоповерхова камениця, нова, вільна від податку, дохід місячний з чиншів 350 зл. — зараз до продажі. Ціна 3.000 долярів. Близші інформації у С. Дмитраша, Перемишль, Сінна 8.

Парцеляція: при ул. Словацького над цегольнею Тайха по ціні від 1·30—1·50 дол. за сяжень, при ул. Веселій по ціні 1 дол. за сяжень, при ул. Реймонта по ціні 3 дол. за сяжень. — Все на сплати в протягу року. — Інформації у С. Дмитраша, Перемишль, Сінна 8.

Паперці — **КАЛИНА** — Тутки.
Кооператива „Будучність"
Одинока Українська ФАБРИКА паперців і туток дає покупневі товар першої якости по конкуренційних цінах, а українському робітництву варстат праці і заробіток.
К-А-Л-И-Н-А
в Тернополі вул. Липова 2.
Тутки — **КАЛИНА** — Паперці.

Уживайте ЕЛЕҐАНТ
бо це найліпша паста до обуви
і своя **ЛЬВІВ, Корнецького 51.**

ОПАСКИ і ПОЯСИ на ЖОЛУДОК
ДЛЯ ВАГІТНИХ ЖІНОК — ПОПОРОДОВІ, ПООПЕРАЦІЙНІ, — ВІД ЖИЛЯКІВ.
ОПАСКИ на ПРОПУКЛИНУ.



АПТИКА під „ЗВІЗДОЮ"
ПРИ АПТИЦІ ДРОҐЕРІЯ.

Тарифа оголошень: За текстом за I вірш міліметровий одношпальтовий (сторона має 3 шпальт анонсових) 0·50 зол., для дрібних промисловців укр. інстит. 0·30 зол. Дрібні оголош. по 0·25 зол. за слово, найменше дрібне оголош. 2·— зол., для шукаючих праці подані безпосередньо до адміністр. по 0·15 зол. Оголошення в тексті 1·— зл. (за 1 мм.), на першій сторінці 1·50 зл. (за 1 мм.)

За редакцію відповідає: Володимир Зиблікевич. Редагує: Володимир Зубрицький. З друкарні Кнолера й Сина в Перемишлі.